

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej . . . K 55—
pol leta " " 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četr leta " " 13—	celo leto naprej . . . K 60—
na mesec " " 4·50	

Vprašanje glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnštvo (spodaj), dvorišče levo). Knalova ulica št. 5, telefon št. 85.

Poziv na občno narodno obrambno organizacijo.

Zagreb, 24. oktobra. Narodno Vjeće v Zagrebu je včeraj dne 23. oktobra razpravljalo o zadnjih dogodkih na Hrvatskem, zlasti o dejstvu, da je prišlo povodom manifestacij v proslavo Wilsonovih načel za ureditev narodnostnih razmer do napadov na kolodvor in druge prometne naprave. Narodno Vjeće je, ne oziraje se na malenkostne pomisleke in razmotrovajoč vse te dogodke, edino le iz vidika narodne koristi prišlo do zaključka, da je potrebno izdati na narod ta - le

poziv:

Narodno Vjeće misli, da ukazujeta bistri razumi in staro poštenje našega naroda, da se taki slučaji ne ponove ali razširijo, ker bi vsled tega lahko prenehale ves promet tudi v najsiromašnejše kraje naše domovine, ki bi ostali potem brez kruha.

Narodno Vjeće pozivlja vse pristaše strank političnih in parlamentarnih skupin, da se strnejo po vseh mestih, vaseh, trgih in zaseljih v

odbore Narodnega Vjeća.

V take odbore lahko vstopijo tudi osebe, ki niso pripadniki nobene politične stranke, ki pa so v svoji duši za ujedilišenje in osvoboditev naroda na podlagi proglaša Narodnega Vjeća z dne 19. oktobra 1918. Taki odbori prevzamejo s svojo sestavljivo velike naloge za ves narod. Prva naloga vsakega takega odbora je, da se pobriga za obrambo oseb in imovine vseh državljanov države SHS brez razlike. Druga naloga je, da odbori javijo Narodnemu Vjeću v Zagrebu vse dogodke v svojih krajih in vse potrebe svojih mest, trgov in vasi, ter vsega naroda. Tretja naloga odborov je, da točno izvrši naročila Narodnega Vjeća na korist naroda.

Zato morajo v vseh krajih izbrati odbore Narodnega Vjeća najbolj zaupne in najbolj izkušene ljudi v svoj odbor, ki naj bo sestavljen iz predsednika, voditelja za narodno obrambo in poslovodje.

Vsi odbori se morajo prijaviti v odobrenje Narodnemu Vjeću v Zagrebu. Vse objave se pošiljajo na naslov:

Narodno Vjeće v Zagrebu, sah.

Bratje Slovenci, Hrvati in Srbi, na delo!

Čas hiti. V nekaj dneh morajo biti odbori sestavljeni. V vsakem našem kraju mora biti tak odbor Narodnega Vjeća, ki naj poskrbi, da se čim prej ustanove čete za narodno obrambo.

Zagreb, 23. oktobra 1918.

Za Narodno Vjeće SHS.:

Dr. Anton Korošec,
predsednik.

Dr. Ante Pavelić

podpredsednika.

Svetozar Pribičević

Reka v rokah Jugoslovanov.

Budimpešta, 24. oktobra. V včerajšnji seji ogrske poslanske zbornice se je raznesla nenadoma vest o velikih dogodkih na Reki. Dospela je namreč brzjavka, ki so jo takoj prebrali in ki poroča o veliki vojaški revolvi pešpolku št. 79 na Reki. Silna konsternacija se je polastila vladnih organov in madžarskih poslancev. Seja se je prekinila, ker je naraslo razburjenje na višek.

Hrvatski pešpolk št. 79, ki stoji na Reki in čigar vojaki so skoraj izključno samo Hrvati, se je zbral zjutraj v svoji vojašnici, odstavil vse drugorodne častnike in jih zaprl ter pod povelnjstvom hrvatskih častnikov v polni opremi s puškami, strojnimi puškami in ročnimi granatami odkorakal v mesto in pred hronvedsko vojašnico. V hronvedski vojašnici so bili madžarski vojaki. Hrvati so zasedli vojašnico, razrožili oddelke madžarskih vojakov in druge obkolili in zastražili. Iz hronvedske vojašnice je odkorakal hrvatski polk v mesto, se razdelil na več delov ter zasedel najprej tobačno tovarno in sodišče. Voditelja državnega pravdništva so zaprli. Ječe so odprli in izpustili vse vjetnike. V mestu se je postavila hrvatskim vojakom po nekod državnata policija nasproti. Prišlo je na več mestih do kratkega boja, v katerem je bila policija popolnoma poražena in deloma odpeljana v ječe. Nato je hrvatsko vojaštvo krenilo proti kolodvoru. Kolodvor so zasedli ter ustavili vse vlake. Edino en vlak z Madžari, ki so deloma prostovoljno, deloma prisiljeni hoteli zapustiti Reko, so pustili hrvatski vojaki naprej. Nato so pretrgali železniško zvezo in brzjavko in telefonične zveze. Prej se je še posrečilo guvernerju telefonično zaprositi za vojaško pomoč, katere pa ni dobil. Tudi guvernerska palača je popolnoma zastražena.

V ogrski poslanski zbornici je prišlo, ko je dospela ta vest, do burnih pri-

zorov tako, da se je morala seja prekiniti. Ko je Wekerle čez nekaj časa se jo zopet otvoril, je naznani, da je vsed dogodkov na Reki in na Hrvatskem sploh celo ministrstvo odstopilo.

Budimpešta, 24. oktobra. Hrvatsko vojaštvo je zasedlo in zastražilo vse ulice. Zvečer je bil državni pravduš Balint še vedno zaprt. Prišlo je še večkrat do manjših spopadov s policijo, ves dan je bilo slišati strelenje, več oseb je bilo ranjenih. Železniške zveze so pretrgane, tudi brzjavk in telefon ne funkcijonira. V guvernerski palači je prišlo do boja. Ministerialni svetnik v kraljevsko - ogrskem guberniju Törög je bil ustreljen. Sest častnikov Madžarov je bilo tudi ustreljenih. Ponekod v mestu je prišlo do požigov. Hrvatske čete so razobesile na svoji vojašnici hrvatsko zastavo ter zasedle vsa javna poslopja. Povsod so se morale razobesiti hrvatske, slovenske in srbske zastave. Madžarsko prebivalstvo beži iz mesta. Hrvati so zasedli tudi vse dohode do pristanišč in skladišča. Po zasedenju Dejakove ceste so odkorakali hrvatski vojaki proti državnemu kolodvoru. Nedeni vlak ne odhaja več. Počni in brzjavni urad je zaseden. Madžarski uradniki so bil takoj spodenji. Klub temu povčiva ves promet. Rēka ima danes lice popolnoma hrvatskega mesta. Vsi napisi v madžarskem in nemškem jeziku so izginili. Izginili so tudi nekateri italijanski napisi. Povsod vidiš samo hrvatske napisne in letake, ki zahtevajo konec vojne ter slave Wilsona. Gubernatorjeva palača je obklojena od hrvatskega vojaštva. Kaj je z gubernatorjem Jekel-Falussyem, ni znano. Toliko se vede, da je zaprosil, predno so bile telefonske zveze pretrgane, za vojaško pomoč. Dobil je odgovor, da trenotno ni mogoče ugoditi negovi zahtevi.

Zagreb, 24. oktobra. Nemiri na Reki so trajali pozno v noč. Uradnih poročil o dogodkih na Reki ni. Po zanesljivih informacijah je prišlo do vojaške revolte na Reki vsed izzivanja Madžarov. Madžari so hoteli aranžirati pod roko, kakor je njih navada, s pomočjo britske najrazličnejših obla-

Izhaja vsak dan zvezčer izvenčni nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin, parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih inseratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljajo naročnino vedno po nakazatelj. Na samo pismene naročbe brez poslatne denarja se ne moremo nikakor ozirati.

"Narodna tiskarna" telofon št. 85.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi pon;

celo leto naprej . . . K 48— | četr leta " " . . . 12—
pol leta " " 24— | na mesec " " . . . 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knalova ulica št. 5 (v L nadstr. levo), telefon št. 34

sti nekak plebiscit, da bi se mogli po-
našati, da je prebivalstvo Reke sponta-
no zahtevalo priklopitev mesta k ma-
džarski državi. Plačana mestna fak-
niza pod vodstvom znanih madžarskih
oseb, ki hodila po hišah in zbirala pod-
pise. Za včeraj zjutraj je bila aranži-
rana manifestacija za priklopitev Reke
madžarski državi. Res se je zbral ne-
kaj sto ljudi, ki so v demonstracijskem
sprevodu korakali po mestu. V odgo-
vor na to demonstracijo se je zbral več
tisoč Slovencev, Hrvatov in Srbov
ter priedelo manifestacijski sprevod
ob isti uri. Madžarska in slovenska
skupina sta trčili druga po drugu. Pri-
šlo je do hudega boja ter so se ljudje
spopadli z noži in revolverji. Mnogo
oseb je bilo ranjenih, med njimi nekateri
težko. Končno so bili premagani
Madžari in so zbežali proti sredini me-
sta. V tem trenutku je prikorakalo v
mesto tudi več bataljonov Jelačičeve-
ga polka št. 79. Polk je razobesil na
svoji vojašnici hrvatsko zastavo ter se
je pridružil slovenskemu manifestantom.
Prišlo je potem v mestu v raznih kra-
jih do boja. Ko je vojaško zapovedništvo
na Reki izvedelo za revolto hrvatskega
polka, ki je bil med tem že razrožil honvede, je poslalo na cesto
proti vojaki oddelke madžarskih voj-
akov. Razvili se je kratek boj. Ma-
džarski oddelki so bili od Hrvatov raz-
roženi. Hrvati se niso zmneni za salve
in za hitro streljanje Madžarov ter so
ih napadli z bajonetom. V trenutku so
bile ulice polne krv, polne mrtvih in
ranjenih. Kar se ni posrečilo razrožiti, je
zbežalo deloma iz mesta. Zunaj me-
sta so začeli madžarski vojaki pleniti in
se jim je pridružila tudi fakinaža. Vsled
tega je prišlo do nekaterih požarov in
proti večeru do boljševiških izgredov
tudi v mestu samem. Fakinaža in mad-
žarski, na tudi drugi vojaki so začeli
pleniti. Strahovito hitro so se odigravali
načrtni spopadi. Zlasti pristaniški delavci
so v mestu in okolici v privatna stanovanja ter so oplenili ne-
katero banke in kolodvor. Do večera je
bilo nad 100 mrtvih in mnogo sto ra-
njenih. Tudi ponoči še ni nastopal mir.
Od 9. do 10. do 11. do 12. do 13. do 14. do 15. do 16. do 17. do 18. do 19. do 20. do 21. do 22. do 23. do 24. do 25. do 26. do 27. do 28. do 29. do 30. do 31. do 32. do 33. do 34. do 35. do 36. do 37. do 38. do 39. do 40. do 41. do 42. do 43. do 44. do 45. do 46. do 47. do 48. do 49. do 50. do 51. do 52. do 53. do 54. do 55. do 56. do 57. do 58. do 59. do 60. do 61. do 62. do 63. do 64. do 65. do 66. do 67. do 68. do 69. do 70. do 71. do 72. do 73. do 74. do 75. do 76. do 77. do 78. do 79. do 80. do 81. do 82. do 83. do 84. do 85. do 86. do 87. do 88. do 89. do 90. do 91. do 92. do 93. do 94. do 95. do 96. do 97. do 98. do 99. do 100. do 101. do 102. do 103. do 104. do 105. do 106. do 107. do 108. do 109. do 110. do 111. do 112. do 113. do 114. do 115. do 116. do 117. do 118. do 119. do 120. do 121. do 122. do 123. do 124. do 125. do 126. do 127. do 128. do 129. do 130. do 131. do 132. do 133. do 134. do 135. do 136. do 137. do 138. do 139. do 140. do 141. do 142. do 143. do 144. do 145. do 146. do 147. do 148. do 149. do 150. do 151. do 152. do 153. do 154. do 155. do 156. do 157. do 158. do 159. do 160. do 161. do 162. do 163. do 164. do 165. do 166. do 167. do 168. do 169. do 170. do 171. do 172. do 173. do 174. do 175. do 176. do 177. do 178. do 179. do 180. do 181. do 182. do 183. do 184. do 185. do 186. do 187. do 188. do 189. do 190. do 191. do 192. do 193. do 194. do 195. do 196. do 197. do 198. do 199. do 200. do 201. do 202. do 203. do 204. do 205. do 206. do 207. do 208. do 209. do 210. do 211. do 212. do 213. do 214. do 215. do 216. do 217. do 218. do 219. do 220. do 221. do 222. do 223. do 224. do 225. do 226. do 227. do 228. do 229. do 230. do 231. do 232. do 233. do 234. do 235. do 236. do 237. do 238. do 239. do 240. do 241. do 242. do 243. do 244. do 245. do 246. do 247. do 248. do 249. do 250. do 251. do 252. do 253. do 254. do 255. do 256. do 257. do 258. do 259. do 260. do 261. do 262. do 263. do 264. do 265. do 266. do 267. do 268. do 269. do 270. do 271. do 272. do 273. do 274. do 275. do 276. do 277. do 278. do 279. do 280. do 281. do 282. do 283. do 284. do 285. do 286. do 287. do 288. do 289. do 290. do 291. do 292. do 293. do 294. do 295. do 296. do 297. do 298. do 299. do 300. do 301. do 302. do 303. do 304. do 305. do 306. do 307. do 308. do 309. do 310. do 311. do 312. do 313. do 314. do 315. do 316. do 317. do 318. do 319. do 320. do 321. do 322. do 323. do 324. do 325. do 326. do 327. do 328. do 329. do 330. do 331. do 332. do 333. do 334. do 335. do 336. do 337. do 338. do 339. do 340. do 341. do 342. do 343. do 344. do 345. do 346. do 347. do 348. do 349. do 350. do 351. do 352. do 353. do 354. do 355. do 356. do 357. do 358. do 359. do 360. do 361. do 362. do 363. do 364. do 365. do 366. do 367. do 368. do 369. do 370. do 371. do 372. do 373. do 374. do 375. do 376. do 377. do 378. do 379. do

Slabi izgledi za nemško premirje.

Washington, 22. oktobra. (Koresp. ur.) Po objavi nemškega odgovora je predlagal republikanec Moindex resolucijo, v kateri se pozivajo kongres, da naj prepove nadaljnja pogajanja z Nemčijo, dokler se niso nemške čete brez pogojno vdale.

London, 22. oktobra. (Koresp. urad.) Reuter poroča: V merodajnih krogih ne smatrajo nemškega odgovora za zadovoljivega, marveč za same argumente. Stališče, katero zavzemajo vladni diplomatski in politični krogi napram nemški noti, je to, da to ni nobena nota, marveč samo govorjenje z namenom, prikriti pomanjkanje odgovora. Neka visokostojča uradna oseba se je izrazila, da je nemška nota slaboprikrita neodkritostnost. Vlada se o noti v podrobrem še ni razgovarala, dasiravno so imeli ministriki predsednik in njegovi tovarši danes daljša posvetovanja.

Angleži o manifestu cesarja Karla.

Rotterdam, 19. oktobra. Angleški listi izjavljajo skoro soglasno, da je izšel manifest avstrijskega cesarja prepozno. »Tmes« navaja že Poljakov, Čehov, Jugoslovjan, Romunov in Italijanov ter pišejo, da se te želje ne skladajo z nadaljnimi obstojem monarhije Habsburžanov. — »Morningpost« je objavila serijo člankov, s katerimi dokazuje, da avstrijsko - ogrskega vprašanja ni mogoče federalno rešiti. List zahteva, naj se monarhija razdrži in predeli nemško prebivalstvo novim državnim tvorbam. Češko - slovaška bo imela nad 2 milijona Nemcov in mora obsegati Češko, Moravsko in Severno Ogrsko. Gospodarski vidiki zahtevajo, da dosegne češko - slovaška država Donavo pri Požunu in da meji z novo Poljsko, ker se ji tako zagotovi prihod k Černemu morju in tudi k Baltičkemu morju. Nova Poljska mora obsegati Galicijo, Prusko - Poljsko, Slezijo, in del Vzhodne Pruske z Gdanskim. Velika Romunija dobri Transilvanijo in Besarabijo. Ustvarili bi tako tri države, ki bi štele 12, 24 in 16 milijonov prebivalcev ter bi tvorile učinkujč protutež proti Nemčiji. Četrtta nova tvorba: Jugoslavija, naša brzda Ogrska.

SHS.

Pod tem zaglavjem piše Herman Wendel poslanec nemškega državnega zborna, ki se edini izmed nemških politikov se kolikor toliko spozna na razmerje na jugu, članek, v katerem pravi:

Ako se v kaki hiši ruši streha, ne govorimo več o opravi posameznih sob in zato bi ne bilo potrebno razmotrovati jugoslovenskega vprašanja v Avstro-Ogrski v trenutku, ko je odprto eksostenčno vprašanje vseh narodov v donavski monarhiji, torej tudi Nemcov, in se dogodki tako prehitevajo, da jim tudi brzo pere komaj more slediti. Toda problem Jugoslovjan je prav poseben nega pomena, ker iz tega kaosa ni izšlo samo kravovo ozvezje svetovne vojne, nego posega jugoslovensko vprašanje še vse drugače, kakor češko-poljsko, italijansko in romunsko v obe polovici habsburške države.

Ako je nemški špiser za gostilniško mizo »svándroník« naših zaveznikov na Donavici, je imel v mislih samo avstrijske Nemce in Madžare, zakaj 1/4 milijonov Slovencev na Koroškem, Kranjskem, Primorskem in Štajerskem, 3 milijone Hrvatov na Hrvatskem, Južnem Ogrskem, v Bosni in Hercegovini ter Dalmaciji, podljudri milijon Srbov, bivajočih v istih krajih, kakor Hrvate, ki je zaničljivo devdal po skupni pojem »narodov loncevezcev«, ker o vrednosti in bistvu teh naprednječih v kvišku stremičnih narodnosti ni imel niti najtemnejšega poitma. Seveda je tudi državna oblika, v katero so leta 1867-1871 ljudsko zmes habsburške monarhije, spominjala na ono preteklo dobo, ko so bili ubogi in zaostali slovenski kmetiški narodi v vsem in v vsakem delu v podložnosti boli razviti »zgodovinskih narodov«, Nemcov in Madžarov. Zlasti politični pravni manjšini Jugoslovjan je vtišnil dualizem svoj pečat, ki so našli Hrvatje, Srbi ali Slovenci, tvorili en narod, pa so tih vse eno z umetnim omrežjem držali vsak sebi. Iza leta 1879. so živeli Jugoslovani v nič mani nego vse različnih upravnih enotah, na Ogrskem, na Hrvatskem, v Bosni in Hercegovini, in petro avstrijskih kraljinov. Pa celo tam, kjer so znatori kakega upravnega okoliša bili Jugoslovani v večini ali močni manjšini, ni sprito srednjeviških volilnih načrtov, razigranih volilnih okrajev ali podobnega, njih število prišlo do političnega vpliva. Pri volitvah v dunajski državni zbor je odpadel na 43.000 Nemcov 1 mandat, 1 mandat pa tudi šele na 55.000 Jugoslovjan; v ogrski državni zbornici so imeli nemški narodi samo 7% sedežev. Čeprav jih je v državi nad polovico. Na Koroškem je slovenska tretinja prebivalcev imela v deželni zbornici samo dva zastopnika, na Kranjskem, s 94 odstotki slovenskega prebivalstva, je pa celih 54 nemških veleposelnikov razpolagalo s četrtino poslanec in z vatem v najvažnejših vprašanjih.

Pritisikanje Jugoslovjan je šlo gladko izpod rok, dokler v njih od sveda odločeno vaške išile ni zapnil velter nove dobe. Ilerizem v tridesetih letih se je omejeval samo na hipno na vdušenje redke inteligence. L. 1848/49. so Srbe in Hrvate rabili za živež, tonovim in tih potem opeharili za placičo, dolgoletno plodovito delovanje Škofa Strossmayerja pa je bilo boli posvečeno kulturnemu obnovitvi. Ko je pa kaptalistični razvitek močno pospeševal vstajanje »zgodovinskih narodov« habsburške monarhije in so Jugoslovani v širokih masah se začeli zavezati svoje narodne samobitnosti, so močniki na Dunaju in v Pešti še enkrat rafinirano porabili staroprečkušenje: Divide et impera! Velika stranka, ki jo je spočetka vodil Anton Starčević, nato pa gibanj Jožef Frank, je iskreno upala na strogo katoliško Veliko Hrvatsko, kot predstavo vsega Slovanstva ter do krvib pobjala pravoslavne Srbe. Nasprotno so bili pa Srbi pod Khuen-Hedervaryjevo strahovlado na Hrvatskem razvajeni ljubljenči vlade in niso Hrvatom ostali nihcesar dolžni. Pa tudi »vrči te hodil tako dolgo na studene«, da se je ubil. Prvo desetletje našega stoletja sta si sovražna brata podala poke in pod vplivom radikalno in naci-

onalno mislečega mlajšega rodu se je 1905. ustanovila v hrvaškem saboru hrvaška - srbska koalicija. Ko je jugoslovenska socijalna demokracija na ljubljanskem zborovanju leta 1909. privikrat razvila zastavo narodne edinstvenosti Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je bila na tej zastavi zapisana kot narodova zahteva, so počasnejše ali hitre sledile meščanske stranke na podlagi jugoslovenske enotne misli. Svetovna vojna in ruska revolucija sta učinkovali kakor dva čudeža. In medtem, ko je majska deklaracija Jugoslovenskega kluba v dunajski državni zbornici 1. 1917., ki je zahtevala združenje vseh Jugoslovjan monarhije v eno samostojno državo pod žezлом Habsburžanov med drugim sklicevala še na hrvaško državno pravo, je vedno buneši razvitek že zdavnaj prepreke oslovske kože nadomestil z živo samodobeno pravico narodov in le ta veliki demokratični pokret prava državljanska revolucija, ki meče valove po vseh jugoslovenskih deželah. Posvetna in cerkevna inteligencija daje ogrevitve in odločene voditelje, povsod pa se poporta znak trojmenige naroda SHS. t. i. slovenskega, hrvaškega, srbskega.

In vlaška ter nemško meščanske stranke? »Zanikarne oči imajo, imajo zanikarna ušesa, zanikarna jim je vest.« Ta beseda Bogumila Goltza, ki je dober spoznavalec naših nekdanjih vlad, velja tudi tukaj in danes. Kakor so začetkom vojne cesarski in kraljevski vojčaki poskušali jugoslovensko vprašanje s sveta »pobesit«, so cesarski v kraljevski ministri menili s sveta »zgoverbiti« in tudi g. von Seidler je nedavno tega ječlajoče oznanil nemški kurz proti drugim narodom. Ko pa načinčenje vesala nismo pomagali našem, niso pomagali našem, so se spočite glavne lotile »prešitve« vprašanja, seveda ne zaradi Jugoslovjan, marveč zaradi države. Klavrnici recenti, ki so tih pri tem izkopali iz lekarne rainika Metternicha so tak, da se Bogu usmili, vse pa je bilo razglabljenje in premišljavanje, kako bi se vendarle obdržali Jugoslovane na vajetih. Bilo je meščariante in barantanje, kako bi Avstrija in Ogrska vendarle prišli na svoji račun pri preuređitvi stvari. To so cijazili z vso klavrnostjo naprej do včera, ko je udarila na mizo silna pest, in je rokojevna porcelanina zvenela odskočila in se pudar zapravil iz vlasuli. Nato so se meščanske stranke v tih svoji srčni testenobi zatekle na stališče socialnodemokratičnih zahtev, katerih A in O je bila vedno federalizacija Avstrije in ministri so pričeli, binkoštno navdahnjeni, fantazirati o samoodločbeni pravici narodov.

Državo SHS, znatori monarhije Jugoslovjan danes hrblo dotipelje z rokami, ali kar se je narodom zdelo včeraj še dragocen kapital, se jim zdi danes samo borna miločina. Tako izjavlja Jugoslovani, da se s svojimi zdrževalnimi cilji ne marajo ustaviti pri černorumenih meinikih in ne pričakujemo ničesar več od dogovorov znatori države, vse pa do določen mirovne konference. V najbolj usodni urij zanikaio državo, ki jih je sama tako dolgo zanikala, prav tako, kakor bi razen v gothiciskem dvornem in državnem koledarju in dunajskih krogov.

Konsternacija na Madžarskem.

Wilsonova nota in dogodki na Hrvatskem so zmedli madžarskim politikom in državnikom. Vsa javnost je zbegana in se boji prihodnjih dogodkov. Splošno je mnenje, da je madžarskemu nadvišju odklenko. Strankarski klub so takoreči v permanenti. Do kakih sklepov ni mogoče priti, ker spoznavajo Madžare sami, da je njih vlaška slonela samo ob nasilju in da se to nasilje v bodočem ne bo dalo več vzdržati. Wilsonovih pogovorov jih je strah, ker uvede, da bo Madžarska ob sprejetju teh pogovorov, ki je neizogibno, popolnoma razkosana. Dogodki na Hrvatskem se slikajo v najtemnejših barvah in se splošno smatrajo kot priteček velike protimadžarske revolucije. Madžari uvidevajo, da bodo prisiljeni, vkloniti se zahtevam Wilsona in entente, ce ne prej pa vsaj takrat, ko bodo srbski in francoske čete priteče prodriči preko Donev na madžarska tla kar se pričakuje na Ogrskem, že v par dneh Madžarska nima na razpolago zadostnega vojaštva. Vse, kar prihaja na madžarska tla, so teto najslabše vrste, prožete deloma boljeviškega duha. Lastnih čet jih je skoro bolj strah, kakor sošči. Klub temu da so prišli vsi madžarski uvidjevnejši politiki do spoznaja, da je popolnoma nemogoče nadaljevati vojno, se najdejo vendar še nekateri madžarski prenapetži, ki groze nemadžarskim narodom s pokoli. Proti tem grožnjem je treba pravčasno ukreneti vse, da se furor hungaricus ne more razvidljati nad nemadžarskimi narodi. Proti temu napovedanemu madžarskemu barbarskemu nasilju se morajo ustanoviti narodne armade nemadžarskih narodov, ki bodo ščitile življenje in imetje državljanov bodočih nemadžarskih držav. V naslednjem prinašamo nekatera izvajanja madžarskih listov:

»A Ujša ga« piše: Wilson je strašno velik človek. Wilson govorji z nami tako, kakor da kot država ne obstaja več. Eno samo je, kar nas najhujše vzemirja, to je Wilsonova zahteva, da naj se pogajamo s Češo - Slovaki in Jugoslovani. Saj hočemo vendar storiti vse, same ponobljanja naj Wilson ne zahteva od madžarskega naroda. Samo tega naj ne zahteva, da naj se pogajamo s Češo - Slovaki in Jugoslovani. Tega madžarska čet ne more prenesti. Kaj moremo prizakovati od takega pogajanja drugega, kakor najhujše ponobljanje. Če bi bili sposobni boriti se še nadalje, ce bi imeli le najmanjše vojne sile na raznolaganju, ce bi bili tako popolnoma polomljeni in ponobljeni, če bi bilo le iskrice upanja na zmago, bi se bojevali nadalje. Tako pa smo izročeni na milost in nemilost Francozom in Srbov na Morav in Italijanom na Piavi. Nai storil Wilson z nami, kar hoče, nai zahteva od nas isto, kar bi zahtevali Češo - Slovaki in Jugoslovani, samo ponobljati s tem, da bi moral spreteti pogoj, da krovni naši na Dunaju in v Pešti še enkrat rafinirano porabili staroprečkušenje: Divide et impera! Velika stranka, ki jo je spočetka vodil Anton Starčević, nato pa gibanj Jožef Frank, je iskreno upala na strogo katoliško Veliko Hrvatsko, kot predstavo vsega Slovanstva ter do krvib pobjala pravoslavne Srbe. Nasprotno so bili pa Srbi pod Khuen-Hedervaryjevo strahovlado na Hrvatskem razvajeni ljubljenči vlade in niso Hrvatom ostali nihcesar dolžni. Pa tudi »vrči te hodil tako dolgo na studene«, da se je ubil. Prvo desetletje našega stoletja sta si sovražna brata podala poke in pod vplivom radikalno in naci-

Vsakdo ceno.

»Pesti Naplo« jadkuje, da imajo Čehi prav, da zahtevajo, da se izpravi češka dežela nečasnih vojakov. Tudi Madžari morajo zahtevati, da slovenske čete zapuste madžarska tla. Se en ten eden ali dva in jugoslovenska država bo neizpodlitno dejstvo ter se proti tej novi tvorbi ne bo mogla nobena avstrijska in nobena ogrska vlada več upirati. Najhujše je, da bodo odpadle od ogrske države vse nemadžarske pokrajine. Prav gotovo je, da se bodo slovenske pokrajine pridružile češo - slovaški državi. Jugoslovenske dežele so za Madžarsko izgubljene. Tudi Transilvanija ne more nikdar več pod svetostensko krono. Vse te nesreče, ki je zadela Madžare, je kriv Tisza.

»Pesti Hirlap« ima nekoliko več poguma. Pravi, da naj se v Avstriji in na Ogrskem zedinijo vse stranke, da rešijo, kar se da rešiti. Zlasti velja to za Ogrsko, ker je sovražnik pred vrat. Z načelom naglostjo naj se zedinijo vse patriotske stranke in prično naj se pogajanja, da se reši sveta ogrska zemlja, predno stopi na njo sovražna noga.

»Pester Lloyd« piše v uvodnici na Wilsonovo noto in v dogodkih v Zagrebu, na Reki in sploh na Hrvatskem. List vyzklica: Kje stojimo? Kam plovemo? Dogodki zadnjih dni so nas prehiteli. Tišina, ki je vladala pred temi dogodki, je prenehal v slišati je celo vrsto detonacij. Vse je v staji. Sovražnik je v deželi. Nepravilna vojska se pomika proti našim mestom in stranom, da se rešijo, kar se da reši. Zlasti velja to za Ogrsko, ker je sovražnik pred vrat. Z načelom naglostjo naj se zedinijo vse patriotske stranke in prično naj se pogajanja, da se reši sveta ogrska zemlja, predno stopi na njo sovražna noga.

»Pester Lloyd« piše v uvodnici na Wilsonovo noto in v dogodkih v Zagrebu, na Reki in sploh na Hrvatskem. List vyzklica: Kje stojimo? Kam plovemo? Dogodki zadnjih dni so nas prehiteli. Tišina, ki je vladala pred temi dogodki, je prenehal v slišati je celo vrsto detonacij. Vse je v staji. Sovražnik je v deželi. Nepravilna vojska se pomika proti našim mestom in stranom, da se rešijo, kar se da reši. Zlasti velja to za Ogrsko, ker je sovražnik pred vrat. Z načelom naglostjo naj se zedinijo vse patriotske stranke in prično naj se pogajanja, da se reši sveta ogrska zemlja, predno stopi na njo sovražna noga.

»Pester Lloyd« piše v uvodnici na Wilsonovo noto in v dogodkih v Zagrebu, na Reki in sploh na Hrvatskem. List vyzklica: Kje stojimo? Kam plovemo? Dogodki zadnjih dni so nas prehiteli. Tišina, ki je vladala pred temi dogodki, je prenehal v slišati je celo vrsto detonacij. Vse je v staji. Sovražnik je v deželi. Nepravilna vojska se pomika proti našim mestom in stranom, da se rešijo, kar se da reši. Zlasti velja to za Ogrsko, ker je sovražnik pred vrat. Z načelom naglostjo naj se zedinijo vse patriotske stranke in prično naj se pogajanja, da se reši sveta ogrska zemlja, predno stopi na njo sovražna noga.

»Pester Lloyd« piše v uvodnici na Wilsonovo noto in v dogodkih v Zagrebu, na Reki in sploh na Hrvatskem. List vyzklica: Kje stojimo? Kam plovemo? Dogodki zadnjih dni so nas prehiteli. Tišina, ki je vladala pred temi dogodki, je prenehal v slišati je celo vrsto detonacij. Vse je v staji. Sovražnik je v deželi. Nepravilna vojska se pomika proti našim mestom in stranom, da se rešijo, kar se da reši. Zlasti velja to za Ogrsko, ker je sovražnik pred vrat. Z načelom naglostjo naj se zedinijo vse patriotske stranke in prično naj se pogajanja, da se reši sveta ogrska zemlja, predno stopi na njo sovražna noga.

»Pester Lloyd« piše v uvodnici na Wilsonovo noto in v dogodkih v Zagrebu, na Reki in sploh na Hrvatskem. List vyzklica: Kje stojimo? Kam plovemo? Dogodki zadnjih dni so nas prehiteli. Tišina, ki je vladala pred temi dogodki, je prenehal v slišati je celo vrsto detonacij. Vse je v staji. Sovražnik je v deželi. Nepravilna vojska se pomika proti našim mestom in stranom, da se rešijo, kar se da reši. Zlasti velja to za Ogrsko, ker je sovražnik pred vrat. Z načelom naglostjo naj se zedinijo vse patriotske stranke in prično naj se pogajanja, da se reši sveta ogrska zemlja, predno stopi na njo sovražna noga.

»Pester Lloyd« piše v uvodnici na Wilsonovo noto in v dogodkih v Zagrebu, na Reki in sploh na Hrvatskem. List vyzklica: Kje stojimo? Kam plovemo? Dogodki zadnjih dni so nas prehiteli. Tišina, ki je vladala pred temi dogodki, je prenehal v slišati je celo vrsto detonacij. Vse je v staji. Sovražnik je v deželi. Nepravilna vojska se pomika proti našim mestom in stranom, da se rešijo, kar se da reši. Zlasti velja to za Ogrsko, ker je sovražnik pred vrat. Z načelom naglostjo naj se zedinijo vse patriotske stranke in prično naj se pogajanja, da se reši sveta ogrska zemlja, predno stopi na njo sovražna noga.

»Pester Lloyd« piše v uvodnici na Wilsonovo noto in v dogodkih v Zagrebu, na Reki in sploh na Hrvatskem. List vyzklica: Kje stojimo? Kam plovemo? Dogodki zadnjih dni so nas prehiteli. Tišina, ki je vladala pred temi dogodki, je prenehal v slišati je celo vrsto detonacij. Vse je v staji. Sovražnik je v deželi. Nepravilna vojska se pomika proti našim mestom in stranom, da se rešijo, kar se da reši. Zlasti velja

doval za toliko, da je od nje oddaljen 9 km (vas Vicht, vzhodno od Kortryka, ob železnici Kortryk - Audenarde). — Niže dol je nasprotnik že dospel do bregov reke Escante, tako da poteka sedaj njegova fronta od vasi Vicht naravnost na jug in tesno ob Escante do mesta Valenciennes, odtod pa zopet naravnost na jug do Solesmesa in Le Cateauja. Ker prvi poročilo, da se v dolini Escante na obeh straneh Tourneau in Valenciennes vrše boji, je verjetno, da sta te dve mestni že v nasprotnikovi lasti ali pa vsaj tuk pred svojim padcem. Za mesto Valenciennes so se glasom uradnih poročil prošli teden od juga sem, torej severno od Le Cateauja in Solesmesa, vršili izredno ljuti boji. Zdaj pa je mogel nasprotnik mesto Valenciennes zavzeti s tem, da je vanje vdrl v poglavljeno in severa po dolini Escante. — Vzhodno od Le Cateauja ter vzhodno od St. Quentin stope Nemci ob vzhodnem bregu Oise, oziroma od nje na sever k reki Sambre sprijemljan pretok (Canal Sambre - Oise). — Od mesta La Fere so se Nemci umaknili na severozahod in so od nega oddaljeni najmanj že 15 km (črta Ribemont ob Oisi - Crécy ob Serri). — Južno od mesta Marle (ob Serri, 21 km severo - vzhodno od Laona) nasprotnik prepustišč postojanke ob potoku Souche (ki se pri Créciju izliva v Serro), stope Nemci sedaj na severu od Laona na Serrinem severnem bregu. Struga reke Serre je od struge reke Aisne proti severu oddaljena kakih 22 km. Ker navaja poročilo ob reki Aisne kakih 6 km zapadno od mesta Rethel ležeče vas Nanzeuil, je dopustna domnevna, da poteka sedanja nemška obdobjava fronta med Serrom in Aisno ob črti, ki si jo potegnemo od mesta Montcornet (točka, kjer teče čez Serro iz Reimsa naravnost proti severu sprijemljana velika cesta) k mestu Rethel ob Aisni. Potem takem obili Nemci od Reimsa proti severu oddaljeni že skoraj 45 km. — Ljuti boji se vrše že nekaj dni v okolici mesta Vouziers ob Aisni, ki se severno od Vouziers zapognete na zapad, dokim teče do tja v severni smeri. Nasprotnik hoče Nemce tukati potisniti na sever in jih vreči čez Ardenski pretok (Canal des Ardennes), ki priteka iz severo - vzhoda od Moze sem in se severno od Vouziers spaja z Aisno. Terron, Falaise, Olizy, Beauraire in Ballay so vasi, ki vse leže v okolici Vouziersa. Terron je od Ardenskega pretoka proti jugu oddaljen samo še 4 km, vas Ballay je ob njega proti jugo - vzhodu oddaljena kakih 5 km, vas Chastres leži komaj 2 km vzhodno od Vouziersa. — Dalje proti vzhodu boji niso izkorili pomembnejši uspehov.

Ostende ententino pristalšč.

Basel, 21. oktobra. »Agence Havas« iz Pariza poročilo, da računa angloške pomorske vojne sile s tem, da pristalšč v Ostende očistijo min. Druga poročila povedo, da je Ostende v bodoče namenjen za izkrcevališče vojaških pomorskih sil.

Škoda na Francoskem.

Dunaj, 24. oktobra. »Telegraphen-kompagnie« poroča iz Pariza: Francoska komisija za zunanje zadeve se bavi z določitvijo zahtev Francoske za Škodo, ki so jo trpeče francoske pokrajine od nemških čet. Škodo cenijo na več kakor 20 milijard frankov.

Srbija izpraznjena.

NAŠE URADNO POREOČILO.

Dunaj, 23. oktobra. (Kor. ur.) Italijansko bojišče. Živahnovo sovražnje in artilerijsko letalsko delovanje na celi fronti.

Balkansko bojišče. Naše balkanske bojne sile se približujejo črno-gorsko albanski meji meji. Ob zapadni Moravi in severno od Kruševca trajajo boji poslednjih čet. Sovražni prehodni poskus pri Kraljevu smo preprečili. — Šef generalnega štaba.

Nova južna fronta.

Budimpešta, 23. oktobra. »Deli Hirlap« poroča: Glede na splošni vojni položaj in glede na mirovne priprave bojno v par dneh načrte izpraznili Srbijo in Črno goro. V zvezi s tem postavimo svojo novo južno fronto med Donavo in Drino.

Podružnica Avstro - Ogrske banke v Belgradu.

Budimpešta, 24. oktobra. Uradno se poroča, da je bila podružnica avstro-ogrsko banke v Belgradu, ki je bila leta 1916. ustanovljena, te dni razpuščena.

Italijanska transbalkanska železnica.

Dunaj, 24. oktobra. »Telegraphenkompagnie« poroča: Italijanska vlada je odobrila načrt italijanske transbalkanske železnice za progo Rim - Carigrad. Šla bi iz Valone preko Bitolja in Soluna na Carigrad. Transke proge bi šle med drugim na Belgrad in v Atene. Obenem bi se celi vlagi prevažali preko Jadranskega morja.

= Frankovcem slovenskim in jugoslovanskim vobče naznanjam, da

Politične vesti.

= Zaostali Furlani. Gorica, 22. oktobra. (Kor. urad.) Zaupniki furlanskih prebivalcev so na številno obiskanem shodu pod predsedstvom poslanca dr. Faiduttija (poročevalc dr. Bugatto) soglasno sklenili, da bodo zahtevali pri skorajšnjem konstituiranju italijanskega narodnega sveta v Avstriji samostojnost Furlanije v okvirju avstrijske zvezne države in bodo zastopali solidarne gospodar. interes s Trstom ob udeležbi na njegovi posebni poziciji in na vsak način se bodo prizadevali vsakodnevno izpremembo spraviti v odvisnost od samoodločbe in ljudskega glasovanja furlanskega ljudstva.

= Češki člani gospodarske zbornice proti cesarskemu manifestu. Češki Člani gospodarske zbornice dr. Fort, Barbara, dr. Hlava, Kulp, dr. Křížik, dr. Matuš, dr. Radimšek, dr. Trnka, Velíklik, dr. Vrba, Vohanka in dr. Začek so se v vprašanju na ministrskega predsednika izjavili, da ravnanje vlade glede na izdanje manifesta od 17. t. m. smatrajo za popolnoma nemogoče. Kot zvesti sinovi naroda se izjavljajo solidarne z vsemi koraki in stremljenji po ustanovitvi svobodne samostojne čeho - slovaške države ter odločno odklanjajo vsak poskus, zavesti češki narod na stranpoli. Manifest soglaša s takozvanom integracijo svete ogrske krone in izroča tako usodo slovaškega naroda na načelu naroda na severnem Ogrskem nasilnemu madžarskemu zatiranju. Upirajo se tudi osnovanju takozvane province »Deutschböhmen«. Češki narod brez vse skrbi izroča svojo usodo v roke bodoče mirovne konference in trdno zaupa na končno zmago ves svet obvladujoče ideje pravičnosti.

= Izjava češkega konservativnega plemstva. V gospodarski zbornici je izjavil grof Clam - Martinic v svojem in v imenu svojih tovarišev, da ne mara, da bi mu kdaj očitali, da se tudi on prispeva med grobarje Avstrije. Grof Clam-Martinic in tovariši slovesno izjavlja, da bodo do poslednjega trenutka zvesto stali Avstriji ob strani. To zvestobo prenesu tudi na z božjo pomočjo pod habsburškim žezлом na novo nastalo zvezno državo in do poslednjega izdhajala ostanejo zvesti naši dinastiji.

= Nova ureditev na Češkem brez izgredov. Nemški listi poročajo: V zvezni s finančnimi pogajanji, ki jih vodi češki Narodni svet v Parizu z entento, so dali baje češki voditelji na zahtevo ameriških bankirjev polno zagotovilo, da bo bodoča češka država z vso svojo močjo skrbel za to, da se izvrši nova ureditev razmer na Češkem brez izgredov. Nam se zdi, da je takata ureditev pri razpoloženju češkega naroda samo po sebi razumljiva in da ni bilo treba dajati zagotovilo.

= Deželni zbor Nemcev na Češkem. Z Dunaja poročajo 23. t. m.: Nemški poslanci iz Češke so sklenili na temelju pravice za samoodločbo, da se za nemški del Češke konstituirira in organizira deželni zbor. Odsek 12. članov ima takoj podati potrebne predloge.

= Vojška odredbe v Pragi. Praga, 23. oktobra. V Pragi je vzela vojaška oblast sedem čeških in nemških srednjih šol za svojo porabo. Odredbe se zopet odpravi z opustitvijo sedanjih vojaških varnostnih ukrepov.

= Čeho - Slovaki odpovedujejo Avstro - Ogrski zvestobo. Haag, 19. oktobra. Reuter poroča iz Washingtona: Čeho - slovaški narodni svet proglaša formalno neodvisnost češko - slovaškega naroda. V Parizu so bile objavljene listine, v katerih odpovedujejo Čeho - Slovaki habsburški monarhiji zvestobo. Te listine so bile izročene Wilsonu.

= Frankovcem, ki so se zadnji čas začeli ponujati »Narodnemu Viječu«, odgovarja »Hrv. Država«: Francovci govore o potrebi »delitvi dela«, kakor da je denunciranje in šponirjanje tudi na rodno delo... Mi jim predpostavljamo, da se vobče imenujejo skupaj z nami. Če se pa vendar hočejo pokesati grehov, bi bili potreben ti predlogi: da ustavijo svoje glasilo »Hrvatsko«; da razpuste stranko; da vsi njih poslanci odloži mandate, da dajo izjavo, v kateri po diktatu priznajo vse svoje zločine; šele teda jih imeli to čast, da pridejo pred častni sod Nar. Viječa, cigar sodbi se morajo brezpogojno pokoriti.

= Frankovcem slovenskim in jugoslovanskim vobče naznanjam, da

se je poljska »Stranka narodnega dela« na Prusku, ki se je v smislu sodelovanja z Nemci ustanovila tekom vojne, sprič svojih razočaranj prostovoljno razšla.

= Nesklepčen brambni odsek. Dunaj, 23. oktobra. Za danes sklicana seja brambnega odseka, na katere dnevnem rednu je bilo poročilo o raztegnitvi črno-vojniške dolžnosti starejših letnikov, je bila nesklepla.

= Italijanski državni poslanci proti konstituiranju Narodnega sveta. Z Dunaja poročajo 23. t. m., da so italijanski državni poslanci sklenili glede na cesarski manifest, da ne izvrše konstituiranju Narodnega sveta, marveč bo slišič Italijanov označeno javno v zbornici.

= Madžari se selijo iz Zagreba. Madžari so odvlekli s Hrvaškega že skoro vse železniške vozove in lokomotive. Ugotovilo se je, da so odpeljali na Ogrsko 6000 železniških voz in 800 lokomotiv, tako da je vsak promet skoro nemogoč.

= Avstro - ogrski odgovor Wilsonu. Z Dunaja poročajo, da je v zunanjem ministru načrt odgovora Wilsonu že izdelan. Povdinja se, da se Wilson v svojem govoru niti dotaknil ni potnubne za premirje. Zunanji minister je odšel v Budimpešto na pogovore z vodilnimi politiki. Ker se nahaja tudi cesar na Ogrskem, bo mogoče noto takoj sankcijoniran in jo odpolati.

= Položaj Turčije nevzdržljiv. Z Dunaja poročajo, da pričakujejo v zunanjem uradu v bližnjih dneh v zunanjih politiki nov, četudi ne več nepričakovani dogodek, ker položaj Turčije je nevzdržljiv in treba nujne odločitve.

= Mirovni izvidi. Iz Washingtona, 22. oktobra. Uradnega komentarija k nemškemu odgovoru v tem trenutku še nini, ali neuradni komentariji soglašajo v glavnih točki, da miru in pričakovanim neposredno premirje razven pod pogojom, ki je vedno uničljivo moč nemškega militarizma. Nadalje poročajo iz Washingtona: Soglasje v Kongresu, zlasti pri republikancih, pospešuje konec pogajanj z Nemčijo. Senatna komisija za zunanje zadeve hoče, da bi se nota predložila podprej ententi, predno Wilson odgovori.

= Za člane kmetijske družbe. C. k. kmetijska družba naznana, da je naročila za svoje člane jari semenki ječmen, katerega upa dobiti. Vsak reflektant mora količino posevne primerno utemeljiti ter ječmena sploh ne dobi čez 50 kg. Vsa dosegla prijavljena naročila so s črtala, nova naj se pa priglase pri gospodarskem uradu mestnega magistrata, kjer so na razpolago tozadne tiskovine. Vsa naročila bode mestni magistrat po zaključku odposlat skupno kmetijski družbi.

= Inozemsko meso. Mestna aprobacija ljubljanska bo oddala inozemsko meso v soboto dne 26. t. m. in v nedelje dne 28. t. m. od pol 9. do 12. ure v cerkvi sv. Jožefa.

+ Mesu za gostilničarje in zavode. Mestna aprobacija ljubljanska bo oddala goveje meso gostilničarjem in zavodom v petek dne 25. t. m. popoldne od 1. do 3. ure v cerkvi sv. Jožefa.

+ Krompir za VII. okraj. Stranke VII. okraja prejme krompir v petek dne 25. t. m. pri Mühlensu na Dunajskih cestih. Določen je tale red: popoldne od 8. do 9. št. 1 do 120, od 9. do 10. št. 121 do 240, od 10. do 11. št. 241 do 360, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 361 do 480, od pol 3. do pol 4. št. 481 do 600, od pol 4. do pol 5. št. 601 do 720, od pol 5. do pol 6. št. 721 do konca. Stranka dobri vsako osebo 10 kg krompirja, kilogram stane 34 vinarjev.

+ Aprobacija Južne železnice. Naročniki, kateri so naročili zelje v glavah, ga dober 24., 25., 26. t. m. Cena 56 vinarjev za kilogram.

+ Vprašalne pole za premog. ki se bodo razdeljevale pri krušnih komisijah, morajo stranke takoj izpolnit, ter ih predložiti v podpis tudi hišnemu gospodarju oziroma njegovemu namestniku, ali upravitelju, ki so soodgovorni za resničnost na vred v vprašalni poli. 2 Vprašalne pole se morajo vrniti krušnim komisijam takoi, ko se to obavlja v listih. Istočasno se bodo tam dobile tudi izkaznice za premog. Na mazgistrat se izkaznice za premog sploh ne bodo izdajale. 3. V vprašalne pole se morajo vrniti krušnim komisijam takoi, ki se nahajajo v stanovanjskih prostorih stranke, ne pa pač v štedilnikih, ki se nahajajo v delavnicah, pisarnah, trgovinah in drugih obrtnih prostorih itd., katere ne rabijo stranke hkrati tudi za stanovanje. Zavodi sploh ne dobe izkaznice za premog. 4. Koliko izkaznice dobes stranke za svoje stanovanjske prostore, določijo krušne komisije na podlagi oddanih vprašalnih pol po slednjih navodilih: Vsa ka stranka, ki je načela stanovanje od hišnega lastnika. 5. Če se zelo izkaznice za peči. Izkaznice za štedilnike, četudi bi bilo vso občinstvo in vse le eno, ako kuha na njem svojo hrano. Razven tega dobi eno izkaznico za štedilnik za podnajemnik, ki se isti kuha sami hrano in v akto lastnoročno potrdi hišni gospodar v vprašalni pol. Več, kakor se izkaznice za kuhinje za kuhinje, ki je učinkovita, ne podnajemnik, četudi bi bil nadarjen na vprašalni pol, mora izkaznico za peči. Izkaznice za peči, ki se izkaznico za peči že niso, izdajajo podnajemnikov. V tem slučaju si morajo vprašalni pol podnajemnik razdeliti med seboj in premog, ki ga dober 25. t. m. izkaznico za štedilnik za podnajemnik, ki je isti kuha sami hrano in v akto lastnoročno potrdi hišni gospodar v vprašalni pol. Več, kakor se izkaznice za kuhinje za kuhinje, ki je učinkovita, ne podnajemnik, četudi bi bil nadarjen na vprašalni pol, mora izkaznico za peči. Izkaznice za peči, ki se izkaznico za peči že niso, izdajajo podnajemnikov. V tem slučaju si morajo vprašalni pol podnajemnik razdeliti med seboj in premog, ki ga dober 25. t. m. izkaznico za štedilnik za podnajemnik, ki je isti kuha sami hrano in v akto lastnoročno potrdi hišni gospodar v vprašalni pol. Več, kakor se izkaznice za kuhinje za kuhinje, ki je učinkovita, ne podnajemnik, četudi bi bil nadarjen na vprašalni pol, mora izkaznico za peči. Izkaznice za peči, ki se izkaznico za peči že niso, izdajajo podnajemnikov. V tem slučaju si morajo vprašalni pol podnajemnik razdeliti med seboj in premog, ki ga dober 25. t. m. izkaznico za štedilnik za podnajemnik, ki je isti kuha sami hrano in v akto lastnoročno potrdi hišni gospodar v vprašalni pol. Več, kakor se izkaznice za kuhinje za kuhinje, ki je učinkovita, ne podnajemnik, četudi bi bil nadarjen na vprašalni pol, mora izkaznico za peči. Izkaznice za peči, ki se izkaznico za peči že niso, izdajajo podnajemnikov. V tem slučaju si morajo vprašalni pol podnajemnik razdeliti med seboj in premog, ki ga dober 25. t. m. izkaznico za štedilnik za podnajemnik, ki je isti kuha sami hrano in v akto lastnoročno potrdi hišni gospodar v vprašalni pol. Več, kakor se izkaznice za kuhinje za kuhinje, ki je učinkovita, ne podnajemnik, četudi bi bil nadarjen na vprašalni pol, mora izkaznico za peči. Izkaznice za peči, ki se izkaznico za peči že niso, izdajajo podnajemnikov. V tem slučaju si morajo vprašalni pol podnajemnik razdeliti med seboj in premog, ki ga dober 25. t. m. izkaznico za štedilnik za podnajemnik, ki je isti kuha sami hrano in v akto lastnoročno potrdi hišni gospodar v vprašalni pol. Več, kakor se izkaznice za kuhinje za kuhinje, ki je učinkovita, ne podnajemnik, četudi bi bil nadarjen na vprašalni pol, mora izkaznico za peči. Izkaznice za peči, ki se izkaznico za peči že niso, izdajajo podnajemnikov. V tem slučaju si morajo vprašalni pol podnajemnik razdeliti med seboj in premog, ki ga dober 25. t. m. izkaznico za štedilnik za podnajemnik, ki je isti kuha sami hrano in v akto lastnoročno potrdi hišni gospodar v vprašalni pol. Več, kakor se izkaznice za kuh

Trgovski sotrudnik

večletno prakso, sedaj na daljšem dopusto, želi v to stroko spadajoče žube. Ponudbe pod: „narodnik št. 57/5928“ na uprav. »Slov. Naroda«.

Želim kupiti hišo z vrtom
v vrednosti od 30 do 40.000 K v Ljubljani ali okolici. — Ponudbe do konca oktobra na upravnštvo »Slovenskega Naroda« pod št. 5908.

Vet klijčavničarskih vajencev
se sprejme takoj. Poizve se pri načelniku kijuc, zadruge Josipu Rebojlu, Žemeljska ulica 18. 5875

KOZEL,
na l star se proda. — Več se izve v Kranju št. 37. 5966

Gospodična
tudi prementi službo prodajalke, gre tudi kot blagajničarka na njezine v mestu ali v večjo trgovino na deželi. Cenjene ponudbe na upr. »Slov. Nar.« pod »naredna bodočnost 5909«.

Nova kuhinj. omara
s 5 predalčniki se zamenja za fižol. Poizve se: Trnovski pristan 4, na dverišču, Primož. 5910

Iščem službo
priv. uradnika.

Maksimiljan Kodir, abiturient realke, Ljubljana 7, Planinska cesta 176. Naslov pove upr. »Slov. Nar.« — 5944

Želim službe
PRODAJALKE

zmožna sem slovenskega in nemškega jezika, izvajena v mešani trgovini. Naslov pove upr. »Slov. Nar.« — 5944

Velika stavba,
zidana iz same opeke, se proda. — Naslov pove upr. »Slov. Nar.« — 5909

PRODAJALKE

zmožna sem slovenskega in nemškega jezika, izvajena v mešani trgovini. Naslov pove upr. »Slov. Nar.« — 5944

PRODAJALKE

dne 19. oktobra 1918 ob 6½ uri zjutraj v Gospodu zaspaš.

Pogreb je bil dne 21. t. m. ob 4. uri popoldne v Pulju.

v Ljubljani, dne 22. oktobra 1918.

Žalujoči ostali.

Hertica Karolina

včeraj v sredo, po kratki mučni bolezni in nežni starosti 10 mesecev.

Pogreb bo v četrtek, 24. oktobra 1918 ob pol 4. uri popoldne in hiše žalosti, Kolodvorska ulica št. 7, ne pokopališče k Sv. Križu.

v Ljubljani, dne 24. oktobra 1918. 5974

ZAHVALA.

Iz globočine srca se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob smrti naše zlate

ANICE

vsaj nekoliko olajšali prehud udarec.

Neprecenjeno zahvalo smo dolžni pč. g. kanoniku Šušniku za tolažbo o njeni bolezni, pč. g. dr. Demšarju za gulinjivo slovo ob grobu, ravnato drugim cenjem gospodom in gospom, njenim cenjem kolleginjam, ki so položile zadnje jesenske cvetove na njen prerani grob. — Bog bodi plačnik! 5956

Perkovi.

JOSIP OMERSA

trgovina s pisarniškimi potrebščinami

na debelo in drobno

razpošilja pivnike „Dauerlöscher“ brez papirja; večni notes (Dauernotiz-Block) brezkenčen; žepna držela (Taschenhalter-Füllfeder); karbonski popir v vseh barvah; indigo-papir, prima kakovost; svilnati papir v barvah. Tinterol za izdelovanje črnila v vseh barvah; pisarniški lep v steklenicah (znamka Felse fest); Dum-Dum natikarji varuje svinčnik brez pretikanja. Kompletne zabočki za izložbo papirne trg., vsebinsa 10 kom. žepnih držal v različnih barvah. **Trgovci popust.** — Pisarniški papir vseh vrst v zalogi, in še druge novosti.

Ponudbe prosim na poštni predal št. 143. Ljubljana. 5934

Perkovi.

Več delavk

sprejme Kolinska tovorna kavnih primesi v Ljubljani. 5953

Naprodaj je moško kolo.

Sv. Petra nasip 71, I. nadstr. 5962

Zamenjam premog

za novo črno obleko ali temno plavo in sicer malo rabljeno. — Kje, pove uprav. »Slov. Naroda«. — 5964

Naprodaj je

8 mladih vratičkov. Poizve se pri

Josipu Kosler, Šolenburgova ulica

3, II. nadstropje. 5940

Sprejme se tako!

v starosti 14

do 16 let k

10 mesecov

starem otroku pri Mariji Zorč v

Krakem. 5903

Dobro izurjena šivija

se išče za boljša dela za na dom. —

Naslov pove upr. »Slov. Nar.« — 5907

Prodajo se

4 sedež za abonešment „C.“

Vpraša se v trgovini G. Darbo, Ljubljana, Mestni trg 13. 5935

Naprodaj je

zlat prstan z brillantom. Kje, pove

iz prijaznosti upr. »Slov. Nar.« — 5965

Različni vinski sodi

se prodajo. — Poizve se pri vratarju

hotela „Irrlja“, Kolodvorska ul.

22 v Ljubljani. 5952

KNJIGOVODINJO

in blagajničarko ::

sprejme v službo veletrgovina. Naslov

pove iz prijaznosti upr. »S. N.« 5917

Proda se

kompletna postelja, 2 omari, 1 mala

garnitura, več miz in kuhinjska oprava.

Vpraša se v petek in soboto od 2.-4.

popoldne Resijeva e. št. 3, II. nad.

Iščem

za takojšnji nastop izurjeno, pošteno

KUHARICO,

proti dobrni plači. — Naslov pove upr.

»Slovenskega Naroda«. 5759

Odda se

v bližini pošte lepo

MEBLOVANA SOBA

eventuelno tudi s hrano solidnemu

samskemu gospodu. — Naslov pove

upravnštvo »Slov. Naroda«. — 5879

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago

na vodo. Z živil preskrbljeno do prihodne žetve. — Naslov

pove uprava »S. N.« pod št. 5715, aka znamka za odgovor.

PISEMSKI PAPIR

v mapah, najfinje vrste in okusa, priporoča Marija

Tičar, Ljubljana, Sv. Petra cesta in Šelen-

borgova ulica.

Ves elektrotehnički instal. material

najpustali in stranski regulatorji (Anlasser u. Nebenschluss-

regulator) dobaven točno s skladischa. — Elektrarne, instala-

terji in odjemalci na veliko naj zahtevajo novi cenovnik materiala

z navedbo, kaj potrebujejo. 5558

Zamenja, novo ovitje in povrnila elektromotorjev

BRUNO SMUTNY, GRADEC, WIELANDGASSE 56

Brzovojni naslov: „Elektrosmutny“.

Za splošno jesensko in spomladno gnojenje

(posebno za močvirnata tla)

je radi pomanjkanja drugih gnojil najbolj priporočljivo

že preizkušeno

Prvovrstno apno kot umetno gnojilo

(Mörtelkalk)

najboljše nadomestilo Tomaževe žilindre, ki prekosijo vsa

dosedanja nadomestna gnojila. — Oddaja celih vago-

nov (10.000 kg), kakor tudi manjša množina pri

veletrgovini. 5654

Fran Derenda, Ljubljana Emunska cesta 8.